

szentségben jelenlévő Úr Jézus Krisztusnak hitünket és hódoló imádásunkat, szeretetünket és ragaszkodásunkat, reményünket és bizodalmunkat, hűségünket és alárendeltségünket.

Eljöttünk, hogy vegyük áldását és elvigyük Szentséges Szívének ajándékát, «igazságot, békét és örömet a Szentlélekben» (Róm. 14. 17.), hogy erősödjék meg és terjedjen köztünk és bennünk Krisztus országában Krisztus békéje, a hit egysége és a lelkeknek Péter sziklájához való hűsége. Történelmi igazság, hogy a keleti egyházban az Eucharisztia kultusza régi és gazdag: tanításban, imában és szertartásban. A nagy szakadás megdermesztette az Eucharisztia kultuszát, de nem érintette az Eucharisztia titkát. Az isteni Gondviselés különös kegye nem engedte meg, hogy Kelet és Nyugat az Oltáriszentség misztériumában széjjelváljon. Istenben a reménységünk, hogy éppen a Legméltóságosabb Oltáriszentség az egyesítő erő és az összekötő kapocs Keletnek és Nyugatnak egyesülésében és Krisztus szent akaratának megvalósulásában: «és egy akol leszen és egy pásztor» (Ján. 19. 16.). Örömteljes jelenségeket látunk, melyek az egységre való törekvés sikerével biztatnak bennünket. Ezek a jelenségek az Eucharisztia liturgián kívüli tisztelete, mely egyre szélesebb teret nyer. Ez háromféleképpen nyilvánul:

1. nyilvános szentségimádásokban;
2. eucharisztikus körmenetekben;
3. szentségi áldásokban.

Előadását a szent liturgia áldozási részét bevezető imával végezte: «Figyelmezz reánk, Urunk Jézus Krisztus, Istenünk, szent lelkedből és király-

ságod dicsőségének trónusáról . . . és aki láthatatlanul közöttünk is itt vagy. Jöjj el s szentelj meg bennünket».

*Buczkó János lemerbergi segédpüspök:
A szeretet egysége.*

A PUSZTA HITEGYSÉG MÉG NEM VOLT tökéletes. A hit cselekedetek nélkül halott. Itt olyan egységre van szükség, minő az emberi test tagjainak egysége, mert az Egyház Krisztus misztikus teste. Itt a szeretet egységére van szükség, mely bennünk, Krisztus misztikus testének tagjaiban kell hogy éljen egymás iránt.

Az Eucharishtiában a hit egysége (mert mysterium fidei) találkozik a kultusz egységével (mert ez a keresztény kultusz központja mindenütt) és az uralom és kormányzat egységével, mivel az Eucharisztia hite szoros összefüggésben áll a primátus tiszteletével. Az Eucharisztia tesz bennünket igazi testvérekké az ő jogara alatt. Imádjuk Krisztust, ki bennünket önmaga által s a Pápa fősege alatt egy titokzatos testté egyesített.

*Varouhas Dénes konstantinápolyi
püspök:
Vágy az egység után.*

A KERESZTÉNYSÉG EGYSÉGÉNEK szükségességét ma sokkal élénkebben érezzük, mint valaha, mert az ellenségek összefognak, hogy támadják az Egyházat és a társadalmat. A kongresszus óhaja csak Szent Bazil liturgiájának szava lehet: «Uram, szüntesd meg a szakadásokat s az eretnekségeket s add meg Egyháznak a békét s az egységet!»

Kurteff Cirill
szófiaai püspök

Gojdics Pál
eperjesi püspök

Minya Lajos
lelkész,
Ruszinszko

Buczkó János
lemerbergi segéd-
püspök

Varouhas Dénes
konstantinápolyi
püspök

C É L O K É S F E L A D A T O K

(A SZAKOSZTÁLYOK ÜLÉSEI)

A MAGYAR LEÁNYIFJÚSÁG ÜNNEPI GYÜLÉSE

AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSNAK sok fenséges részlete mellett kedvességben, üdeségében mint valami virágcsokor ragyog a szombat délelőtti magyar leányifjúsági gyűlés az Ünnepi Csarnokban. A budapesti és a környéki összes leányiskolák, intézetek növendékei gyönyörű és változatosan színes, mintájukban elkápráztató magyar ruhákban vonultak fel a városligeti hatalmas Ünnepi Csarnokba, hogy résztvegyenek a magyar leányok gyűlésén. Negyven—negyvenötezer fiatal leány zsibongása töltötte meg a termet.

Az Ünnepi Csarnok díszdobogója ezúttal színpaddá változott, a különböző iskolák és intézetek növendékei várták rajta életüknek egyik legemlékezetesebb eseményét. A lélekemelő és kitűnően megrendezett ünnepségre eljött József főherceg és felesége, Augusztina főhercegné, továbbá Shvoy Lajos székesfehérvári megyéspüspök, Hász István tábori püspök, Mészáros János érseki helytartó és a társadalmi élet számos előkelősége.

STADLER FRIDA, A MAGYAR LÁNYOK katolikus akciójának szervezője rövid beszédben vázolta az ünnepség előkészítésének munkálatait, majd Shvoy Lajos megyéspüspök üdvözölte az egybegyűlteket és kérte a jövő Magyarország

leendő anyáit, hogy életük minden szakában tartsák meg az eleven kapcsolatot az Eucharisziával. Utána Pintér László kalocsai teológiai tanár ismertette az élőképjáték tartalmát, mely a női szentek oltáriszentséges életéből vett jelenetekből állott. Ezután megkezdődött a szép ünnepség. A Ranolder-intézetbeli 700 tagú iskolaénekkar és zenekar kísérte végig az egyes képeket.

A történeti képek keretében felvonultak Magyarország legszebb s kortörténetileg leghűbb jelmezei s valósággal életre kelt a bensőséges keresztény élet minden misztikus szépsége.

Sorra jelentek meg, szinte látomásként, a ropant színpad élőképei, mozdulatlanra merevedett tömegjelenetekként azok a mozzanatok, amelyek a női életet a legméltóságosabb Oltáriszentséghez kötik. Legelőször az Angyali Üdvözlés, amely az Ige testtéválását először hirdette. Majd a női világ az Oltáriszentséget különösen tisztelő tagjainak életéből egy-egy szimbolikus jelenet. A rózsákat hullató és az Égi Kenyér sugallatát földi kenyérként osztó Magyar Szent Erzsébeté, azután Szent Orsolyáé, a Szent Ferenc-rend testvérágát megalakító Szent Kláráé, aki szentségtartóval kezében verte vissza csodásan a nővéreinek zárdáját ostromló arabokat, a Nagy Szent Gertrúd életéből vett színes jelenetek. A több mint másfél óráig tartó ünnepség után a 40.000 főnyi leánysereg példás rendben hazaindult, magyaros ruháikkal soha nem látott színt és kedvességet varázsolva a Városliget májusi pompájába.

Jelenet a lányok kongresszusi mozdulatkórusából

AZ EUCHARISZTIA ÉS A HITTERJESZTÉS

UGYANEbben az időben volt az újvárosháza közgyűlési termében az Eucharisztia és a hiterjesztés kapcsolatainak tárgyalása; a szakosztály gyűlésén Breyer István győri püspök elnökölt s Rogács Ferenc prelátus, P. Röss Bertalan O. F. M. és Antal János szalézi tartományfőnök voltak a gyűlés előadói.

Rogács Ferenc prelátus (Szombathely):

Napkeletől Napnyugatig.

«ELMENVÉN AZ EGÉSZ VILÁGRA, TANÍT-satok minden nemzetet, megkeresztelvén őket. És én veletek vagyok (Mt. 28, 19.)»

Ezek a mennybe induló Üdvözítőnek búcsúszavai. A misszió parancsa és a jelenlét ígérete foglaltatik bennük: két vezércsillaga az Egyháznak. Amerre hirdetik az evangéliumot, arra jár Krisztus is. Ott van erkölcsi jelenléttel, apostolaival együtt munkálkodván (Mk. 16, 20); ott van testi jelenléttel az Oltáriszentségben. A katolikus misszió a világ meghódítása Krisztus részére, és a misszió útvonala, magasztos értelemben, a szentségi Üdvözítő diadalútja.

Pünkösdi tűzzel a szívükben indultak világgá az apostolok. Szárazon és vizen bejárták a római birodalom területét, mindenütt hordozván Jézus nevét a pogányok, királyok és Izrael fiai előtt (Csel. 9, 15). Az ellenség véres üldözése elől Krisztus hívei eleinte riadtan bújtak meg a katakombákban. De miután Krisztus áldozatába bekapcsolták a saját életük áldozatát és Cyprianus tanúsága szerint «naponkint itták Krisztus vérnek kelyhét, hogy Krisztusért maguk is készek legyenek vérüket ontani»: nyíltan és bátran szegődtek Krisztus mellé. Kíséretükben az Úr bejárta a birodalmat: Napkeletől napnyugatig, a római birodalom egész területén Krisztus miseáldozatát mutatták be és három világrészben énekeltek himnuszokat az ő tiszteletére.

De a római birodalom még nem a világ. Horizontján túl barbár népek tanyáznak. Ezek a félelmetes tömegek törzsfőik vezetésével valami ösztönös nyugtalansággal nyomulnak nyugat felé és a birodalom határait döngetik. Szent Ágoston szíve is megremeg, mert az áradat pusztulással fenyegeti a római kultúrát és a keresztény Egy-

házat. Századokon át hullámszik ez a nyugtalan vándorlás, míg új hazájukban elhelyezkednek a hódítók. Nyomukban a római birodalom lehatárolt, de Krisztus Egyháza friss hajtással gazdagodott. Apostoli férfiak indultak útnak, felkeresték a barbár jövevényeket és Krisztust hirdették nekik. A néptömegek királyaik vezetésével keresztvíz alá hajtották fejüket. Krisztus diadallal vonult végig az új Európán: s a szilaj barbárok a kereszt zászlaja alatt Krisztus békés alattvalóivá szelídültek. A barbárok őserejébe beoltódott Krisztus vére.

Az újkor hajnalán lázas nyugtalanság vett erőt a kedélyeken: kincsekre áhítozás, tudományos és kalandos vágyak. Az egykori «nyugati végekről» hajórajok indultak szerteszét az óceánon. Ábrándos remények feszítették vitorláikat, s az óceán hullámai titokzatos morajjal beszéltek nekik egy ismeretlen, új világról. Sokan mentek megrabolni az új világot aranyától, őslakóit idealizmusuktól. De mentek nagyszámmal olyanok is, akiket Krisztus szeretete sürgetett és a lelkek megszertelése vonzott.

Lélekemelő diadalmenet! De hajh, amerre ment, vértanuk vére áztatta az útvonalat.

De kétezer esztendő alatt a századok halhatatlan királya birtokbavette a földkerekséget. Megmutatkozott mind az öt világrészben és minden népet meghívott asztalához (Mt. 22, 10). Ezután már nincs más vágya, minthogy egyenként hódítsa meg a szíveket és minden embert titokzatos testének tagjává tegyen. Hogy szándéka valósuljon, apostoli lelkű hithirdetők, köztük magyar véreink is, járják az öt világrészt, hogy terjesszék Isten országát. Missziós utak szelik keresztül-kasul a világot s a megtérés és hit-hagyás hullámszája közt lassan, de szakadatlanul vonul végig a világon az Eucharisztia diadalmenete. Tövises, véres utaira a Kis Szent Teréz hint rózsákat...

Szószerint teljesült a próféta látomása: «Napkeletől napnyugatig nagy az Úr neve és minden helyen tiszta áldozatot mutatnak be neki» (Mal. 1, 11) és «napkeletől napnyugatig magasztalják az Úr nevét» (Ps. 112, 3).

A XIX. század az Eucharisztia egyik újszerű diadalmenetét indította el: az eucharisztikus kongresszusokat, a missziós utak ellenképét. Eddig Krisztus kereste fel a világ népeit: most a nemzetek visszaadják a látogatást. Sokan jönnek napkeletről és napnyugatról hódolni (Ps. 85, 9. Mt. 8, 11) s az Eucharisztia közös ünneplésében összedobban az öt világrész kereszténysége.

Most Szent István király népe rendezi a világ eucharisztikus diadalmenetét. Bemutatja hódolatát, az imádás virágai mellé odahinti

gondját=bánátát is; hálát ad a hit kegyelméért; engesztelést nyújt a nemzet bűneiért; kérése pedig egyetlen imádságos óhajba olvad, amint vendéglátó szeretettel öleli keblére az öt világrész képviselőit.

Dr. Röss Bertalan O. Cap.:

Missziós mozgalmaink és az eucharisztikus élet.

KÖRÜLÖTTÜNK A PUSZTULÁS ERŐI, a társadalom mélységeiben pedig titokzatos dörögések. Meghasonlott emberek üzennek hadat Istennek, hitnek, templomnak, kereszténységnek!

Mit tegyünk? Nem jajveszékélhetünk: Krisztus köztünk van, helyt állunk és semmi körülmények között el nem hagyjuk a kereszténység hadállásait és le nem mondunk Európa 2000 éves keresztény rendjéről.

Hogyan tegyük ezt?

Aki nem akar hűtlen lenni Jézus evangéliumához, az szent esküt tesz arra, hogy legalább oly fanatizmussal akar harcolni Krisztus világmentő gondolatainak megvalósulásáért, mint az istentelenek dolgoznak az ő felforgató eszméikért. Krisztus pedig ebben a gondolatban fejezte ki a megváltói működés célkitűzését: «Hogy mindnyájan egyggyé legyenek!»

Igen, legyenek egyggyé a nemzetek, a népek családjai. Honnét vegyük Krisztus parancsa teljesítéséhez a tüzet?

Nincs más mód, mellyel a népeket egyggyé lehetne olvasztani, mint éppen az Oltáriszentség egyesítő ereje. Valahányszor térdelünk az oltár előtt, jusson eszünkbe, hogy még több, mint ezer millió ember a bálványok sötét szörnyetegeinek és a tévedések oltárai előtt hajtja porba fejét. Valahányszor szívünkbe tér a Megváltó szentséges teste, ne feledjük, hogy az Oltáriszentség erejét Krisztus minden ember megmentésére szánta!

S ha ezt mind lelkünkbe idézzük, akkor bizonyos, hogy a köztünk lakó Isten Fiának világot átkaroló szeretete megszáll minket is, akkor viharzó erővel tör ki szívünkbe a népeket megmenteni vágyó akarat tettekrekeszsége, akkor azt sem fogjuk soha gondolni, minek törődjünk mi a kínaiak, japánok, néger, malájok, pápuák, eskimók térítésével, mi, mert hiszen akkor mindnyájan érezzük, hogy a legelső katolikus kötelesség, amit a legméltóságosabb Oltáriszentség egetverő harsogással hirdet, az, hogy az Igaz Isten

szolgálatában és az eucharisztikus oltár fényében egyggyé kell olvasztani a nemzeteket!

Antal János, szalézi tartományfőnök:

Az Eucharisztia és a missziós hivatások.

VALÓBAN CSODÁLATOS AZ A BÚZASZEM, melytől az Eucharisztia kenyere fehérlik! Az isteni Magvető elveti ezt a búzaszemet a gyakori áldozó szívébe s abban illatos lilomokat szöktet szárba. De csodálatos az Eucharisztia tűzpiros bora is! Minél többször veszi az ember, annál józanabb lesz tőle. (Szent Jeromos.) És ez a józanság elsősorban abban nyilvánul meg, hogy kellő értékére szállítja alá a földi javakat s ehhez méri élvezetüket. Az Oltáriszentség kenyérfátyolát gyakran szemlélő leánylélek akárhányszor nem nyugszik addig, míg ő maga is fátyolt nem ölthet; valamelyik apáca-rend fátyolát. A szent kenyérből naponként táplálkozó ifjúnak pedig gyakran leghőbb vágya lesz, hogy ő is megtörhesse egykor az isteni Ige kegyelmeét azoknak, akik még a sötétben s a halál árnyékában ülnek és éheznek...

De az Eucharisztia nemcsak a hivatások hófehér magva, hanem az a fönséges Segítő is, akinek szeretetét nagylelkűségben legyőzni nem lehet. Bőségesen megáldja tevékenységünket.

Mikor a missziós apostol elfáradt a nagy evangéliumi munkában, akkor ismét Krisztus az, aki felújítja és felfokozza lankadó erőit az Oltáriszentségben. Ha nehéz vagy sikertelen az ugartörés, Krisztus vigasztalja, bátorítja, biztatja a csüggedőt. Ha a misszionárius lelkét ellepi a honvágy köde, az Oltáriszentség napsugara csakhamar eloszlatja azt.

Mennyi tanítást ad apostolnak a néma, de mégis oly beszédes tabernákulum! Ahogy a szent Ostyát kiveszik, ide-oda viszik, leteszik, elzárják, az önként sugallja a gondolatot: Légy te is ilyen áldozati ostya Isten kezében! De beszél a szent Ostya fehérsége is: Légy te is kicsiny és fehér. Angyali tisztaság és mély alázatosság az apostoli élet sikerének a titka!

Végül az Eucharisztia teszi igazán hatékonyvá is a missziós munkát. «Van egy csalhatatlan eszközöm, mely megadja majd nektek a békét és a mennyországot!» — mondotta Don Unia Mihály, a columbiai bélpoklosok apostola, az Agua de Dios=telep szerencsétlenségeinek. Ez a csalhatatlan eszköz pedig nem volt más, mint az örökimádás meghonosítása a szegény betegek között.

Naponta kétszázán keresték fel az Oltáriszentséget, aminek hatása az lett, hogy a fájdalemak városa az ima birodalmává, valóságos földi paradicsommá változott — bárcsak változtatna Ő lelki paradicsommá minden más belpoklos telepet is!

AZ EUCHARISZTIA ÉS A FALU

HANAUER ISTVÁN PÜSPÖK ÉS ALBRECHT királyi herceg elnököltek azon a gyűlésen, amely a magyarság legnagyobb rétegének a magyar falu népének és az Eucharisztianak kapcsolatait vitatta meg. Ez a tárgykör valóban nem maradhatott el: a Kongresszus főképp ezzel a témájával mutatta meg magyarságát, ugyanakkor, amikor a párhuzamos gyűlés szónokai az egész világról, s távoli földrészekről és Krisztusnak minden népeken keresztülhatoló diadalútjáról beszéltek!

Széll József m. kir. titkos tanácsos, ny. magyar királyi belügy-miniszter:

Krisztus, a magyar falu közép-pontja.

SZENT ISTVÁN KIRÁLY KISEBBIK LEGENDÁJÁNAK 6. cikkelyében olvassuk, hogy az államalapító nagy király

„Általlátván, hogy a híveknek terhére lenne, ha a kívülsőbb helyekről a misék ünnepnapjaira odagyülekeznének, meghagyta tehát, hogy minden tíz falu népe rakjon egyházat, melynek egyházmegyéjébe tartozzék, nehogy megúnásnak miatta szűkösebben legyen gondja vallásának szolgálatára. Émezt egyházaknak élére, életüknek érdeme szerint, püspököket és papokat állított, hogy a népet az apostoli hagyomány hatalmával oktassák.»

A szent királynak ez a rendelete, ez a ténye bölcsességének legfényesebb bizonyossága volt. Hiszen ezzel a rendelkezéssel nem egyebet cselekedett, minthogy örökre eljegyezte országát és népét Krisztussal, annak Egyházával és a Legfelségesebb Oltáriszentségnek kultuszával.

A honalapító király csakis egyenesen az Istentől sugallt divinációval érezhette meg, hogy egyedül Krisztusból és Krisztusban élhetünk, kultúránknak alapjai, minden nagy gondolatunk és eszménk egyedül Tőle valók. Mintha Isten a Zsoltárossal eszméltette volna rá arra az igazságra, hogy másé nem lehetünk, mert az Isten Krisztusnak adta örökségül a nemzeteket; míg azok az övéi lesznek, élnek, — ha Tőle elszakadnak, elvesznek. Ami él, akár lélek, akár nem-

zet, faj vagy emberiség, Krisztusé legyen, mert belőle él.

A krisztusi kegyelem, Krisztusnak életet adó és gyógyító kenete azonban az Ő Egyházában, ebben az alabástrom edényben van letéve, — következésképpen a királyi rendelés egyszersmind örök kötés volt a magyar nép és Krisztus Egyháza között és a legszentebb friggyé vált egyúttal közte és az Oltáriszentség között is.

Krisztus az örök élet, Egyházát is per omnia saecula saeculorum alapította, hogy azon sohase vehessenek erőt a poklok kapui, az Oltáriszentség pedig minden időfolyástól mentes megismétlődése a Fiú áldozatának az örökkévaló Atyának felajánlva.

Mindezen örökkévalóságokkal szemben azonban a világtörténelem nagy temetőjében bemohosodott sírkövek beszélnek arról, hogy az államok is meghalhatnak. A történelem azt is tanítja még, hogy az állami lét elvesztése sem véglegesen katasztrofális, ha tovább él a nemzet. Az állam ugyanis itt esetlegesebb, a nemzet mélyebb valójú lénynek tűnik fel és csak egy eset fordulhat elő, amelyben az államra nézve minden reménynek vége van: ez a nemzet halála. S amíg az államiság halála csupán »szellemi halál« a feltámadásra való reménységgel, addig a nemzet halála: »testi halál« is, amely örökre szól.

Mérhetetlen jelentőségű annak felismerése, hogy valójában minden állam élete végeredményben az őt alkotó egyedek kezében van s ezeknek áll hatalmukban az, hogy államukat erősítsék, vagy gyengítsék, hogy annak életét meghosszabbítsák, megrövidítsék vagy éppen kioltassák.

Ha tehát most azt kérdezné valaki tőlem, hogy mit jelent ma is a magyar nép, a magyar nemzet életében a templom és az Oltáriszentség, hogy mit jelent a szentmise és a szentáldozás: megint csak a Zsoltárost idézném, akinek szavai szerint Krisztusnak adattak a nemzetek, s amíg azok az Övéi lesznek, élnek, mihelyt azonban Tőle elszakadnak, elvesznek. Hozzátenném még azt is, hogy mindezek a nemzet egyes egyedein keresztül és azokon által jelentik a népnek, a nemzetnek szüntelen regenerálódását, ifjodását a legszentebb Forrás vizében.

Ámde manapság szinte fojtó szorongatások között, mély szomorúsággal látjuk, hogy első szent királyunk öröke, egy mocsárlázban égő s új eszmények keresésében tévelygő Európa kellős közepén fekszik. Annak az Európának a közepén, amely egy részében szinte már szakítani látszik a krisztusi kereszt kétévezredes megszentelt hagyományaival, s ahol a legádázabb tusára kell elkészülnünk az Antikrisztussal szemben, bástyákat és várakat kell építenünk, nem ugyan kőből és téglából, hanem az Istenben való hitből, előrelátásból, gon-

doskodásból és állhatatosságból, hogy a magyar lélek ellen való támadásokat a legerőteljesebben visszaverhessük, hogy azokat Isten kegyelmével minden időkre lehetetlenné tegyük.

A magyar nemzeti társadalomnak kétharmad részét éppen a falvak lakossága teszi ki. A magyar falu népe tehát az a talapzat, amelyen a nemzeti felépítmény, a nemzetnek minden anyagi és kulturális ereje nyugszik, az a gyökérzet, amelynek egészséges és erős nedvei az egyedül alkalmasak arra, hogy a nemzeti élet fája virágborulhasson és semmi szín alatt el ne száradjon.

A jelenlegi magyar királyi kormány a keresztény nemzeti gondolat jegyében áll. Ez pedig annyit jelent, hogy minden erejével arra törekszik, hogy a magyar életnek, s benne elsősorban a magyar falunak középpontja továbbra is az élő Krisztus maradjon. Arról is meg van győződve, hogy a gondok, a nélkülözések, különösen pedig a tervszerű lélekrombolás meggyöngítik a falu lelkének ellenálló erejét. És éppen ezek a felismerések voltak alapokai annak, hogy a kormányzat a legteljesebb mértékben gondolkodik azon, hogy — csupán az állam anyagi erejétől korlátozottan — minden erőfeszítéssel valósítsa meg olyan szociális és gazdasági reformokat, amelyek alkalmasak lehetnek arra, hogy falusi népünk sorsát gyökeresen és tartósan orvosolják.

Valóban bölcsen és klasszikus szavakkal foglalta össze Serédi Jusztinián Öminenciája, Magyarország Bíboros Hercegprímása az 1936. évi XXVII. Katolikus Nagygyűlést bezáró beszédében a Nagygyűlés célkitűzését abban az egy mondatban, hogy

«tartsuk meg, vagy adjuk vissza a magyar falut Krisztusnak, hogy megtarthassuk, illetőleg visszaadhassuk a Hazának».

Elengedhetetlen szükségesség tehát, hogy minden gondolkozó magyar lélek Krisztusban összefogva ebben az irányban «imádkozzék és dolgozzék» hazája javára és *ad maiorem gloriam Dei*: Isten nagyobb dicsőségére!

Pohl Sándor dr., polgármester (Újpest):

Hogyan szeretessük meg a néppel a szentmisét?

MI A SZENTMISE? AZ ÚR KERESZTÁLDOZATÁNAK megújulása az emberiség éltetésére! A mi hitünk lényege! Amint nincs szentmise konszekráció, a hófehér ostyának Krisztus testévé s a

színbornak Krisztus vérévé átváltoztatása nélkül, úgy nincs katolikus élet szentmise nélkül.

Azt hisszük, tudjuk, mi a szentmise. Mégis azt kell mondanom, nem tudjuk, nem ismerjük. Mert ha tudnók, akkor nem kellene az egyház törvényei között szerepelnie vasár- és ünnepnap szentmisehallgatás kötelezettségének, akkor ott lennénk mindennap, hogy részesüljünk kegyelmeiben, nem képnénk le, nem mennénk el befejezés előtt. Mit tegyen tehát a pap, hogy hívei jól ismerjék a szentmisét. Évenként szenteljen néhány prédikációt a szentmise megmagyarázásának. De a szentmise körül: elsősorban a hívőknek vannak kötelezettségeik!

Szűnjék meg a szentmisén az álldogálás, az unalom, a nézdelődés, a «jaj, csak vége lenne már»-gondolkodás. Vegyük kezünkbe a Missalét, a magyar misekönyvet, abból könnyen tudjuk követni a szertartás menetét, akkor nem lesz hosszú a szentmise s ami mindennél fontosabb, nem lesz kegyelemnélküli ránk nézve. Ha együtt imádkozunk a pappal, a zoltárossal, ha szívünket az ének szavával is Istenhez felemeljük, akkor közel lesz hozzánk Krisztus, aki teljes lényében jelen van, de akit talán eddig nem láttunk jól, mert a rohanó világ szemüvegén néztünk, az pedig csak elnagyolásokra képesít. De így majd oda ül Krisztus is mellénk a padba, érezni fogjuk, hogyan simogatja meg lehajtott lázas fejünket, le törli a gyászban, vagy fájdalomban kicsorduló könnyeinket, csüggedésünk órájában fülünkbe súgja biztató szavait, gyengeségünkben érezni fogjuk erősítő kegyelmét s midőn felhangzik a vértanúk ezreinek vérével megpecsételt diadalmas hitvallás, a Kyrie eleison, boruljunk térdre s csókoljuk meg lélekben Krisztust.

Kriston Endre püspök, nagyprépost (Eger):

«Hogyan szeretessük meg a néppel a szentáldozást?»

MÁR A SZÜLŐI HÁZ KEZDJE MEG AZ eucharisztikus nevelést. A szülők már 4 éves korukban vigyék el kis gyermekeiket a templomba. Ne olyankor, amikor az orgona bűg és tömegek tolonganak ottan, hanem amikor csendes, zavartalanul lehettek ott kézen vezetett gyermeketekkel. Térdejetek vele az oltár elé és szólaljon meg ajkatokon a lelkes oktatás.

Öt-hat éves korban már a szentmisére is el lehet vinni a gyermeket. Nem baj, hogy el-elbámul, vagy a rózsafüzérrel, az imakönyvvel

játszik. Az első áldozás a hét éves korban, esetleg már előbb is, nagy és kedves ünnepe legyen az egész családnak! A kis elsőáldozónak teljes életére boldog emléke lesz, ha jó szülei is együtt áldoznak vele. A szülőké után a tanítással, neveléssel foglalkozók szerepe a legfontosabb. Inkább kevesebbet tanuljanak a gyermekek a vallástanból szabatos feleletekben, de tanuljanak meg a hit szerint, tanuljanak meg kegyelmi életet élni.

Beszéljék-e a Szívgárdáról, amiről országszerte mindenki csak magasztalással szólhat? Ahol jól vezetett Szívgárda van, ott már a legjobb úton halad az ügy.

A serdültek, a felnőttek gyakori szentáldozásának két hathatós útegyengetője: a hitéletet közvetlenül ápoló és a katolikus életfelfogást közvetkeztesen alakító «Szív» ujság szorgalmas olvasása, aztán a naphosszat nyitva álló templom. Az előbbi táplálja és formálja a lelkeket, az utóbbi vonzza az oltárhoz, az áldozáshoz.

Az bizonyos, hogyha a szülők, tanítók, nevelők, lelkipásztorok, általában az Oltáriszentség hí tisztelei, lelkesen összefognak, akkor mostantól kezdve sokkal több magyar szívbe fog beszállani a kenyérszínben rejlő Úr Jézus, mint azelőtt. Megszeretni, megszokni a gyakori szentáldozást! Országszerte ez legyen maradandó emléke az Oltáriszentség budapesti világünnepének!

Kerkay Jenő S. J.:

Árványhaj az oltár előtt.

MAGYAR FÖLDÖN SOKSZOR VISSZATÉRŐ szállóige: «Nyelvében él a nemzet». De a mai történelmi áramlatok hatása alatt így kell módosítani e mondást: Népében él a nemzet. Tehát a magyar nemzet elsősorban a magyar faluban él.

A folklorizmus hívei tanulmányozták is szorgalmasan a néplélek megnyilatkozását az építészet, népviselet, költészet, ének és zene motívumaiban. De valljuk be, hogy a legélesebb szemű kutatók is vakok maradtak a falu két legdrágább kincsének meglátásában; nem vették észre magát a falusi embert és a faluban lakó eleven, igazi Krisztust!

Agrárnépünk és az eucharisztikus Krisztus nagyon közel áll egymáshoz.

1. Igaz, hogy az Isten hajlékát, a templomot a kőműves keze rakja; művész festi a képeket; az Istenember oltártrónusát famunkások faragják, de a kenyeret és bort, agrárnépünk varázsolja elő a

magyar földből. Mikor az Oltáriszentségben részesül, saját keze munkájának gyümölcsét is élvezi.

2. Krisztus Urunk személyesen foglalkozott földműveléssel is. A keleti országok kisiparosai mai napig bérelnék földcskét, s azt maguk művelik. Régi egyiptomi okiratok szerint egyik ács földbérlettel is foglalkozott. Bizonyára így cselekedett Jézus is. Így érthetők a mezei életből vett gyakori és találó hasonlatai.

3. Jézus isteni Szíve minden dobbanásával szeretette a népet, míg a farizeusok a gögösség fölényével fordultak el tőle.

4. A földművesek, az egyszerű emberek, a szegények Tanítómestere van jelen az Eucharisztia-ban. Csoda-e tehát, ha Úrfelmutatás után kétszeres erővel a szívek mélységéből törnek fel népünk ajkán a szentségi énekek.

Agrárfjúsági Mozgalmunk elé sem lehetne magasabb célt tűzni, mint hogy a magyar faluk legértékesebb kincsét, az agrárfjúságot bensőleg összekapcsoljuk a köztük lakó isteni Kinccsel, Krisztussal.

Az összekapcsolásnak vannak gátlásai, de vannak megoldásai is.

Nem szabad Krisztus és az ifjú együttesének problémáját csak a legvégső kegyelmi szempontok szerint tekinteni.

1. Talán nem is gondolnók annak az egyszerű körülménynek perdöntő fontosságát, hogy a falusi legény nem akar az ájtatos öregasszonyok között ácsorogni a gyóntatószék és az áldoztatórács körül. De tessék csak megkérdezni azokat akik mint győzelmes menetszázadot vonultatták be a szentmisére az ifjú sereget, mily könnyűszerrel térdeltették Krisztus Király elé a katonasorban levő legényeket.

2. Legényeink Krisztushoz való kapcsolásának végzetes gátlásai az is, ha lelkipásztora rögtön heti vagy napi áldozót szeretne alakítani a nemrég még kocsmás és bicskás fiatalokból. Nem szabad a fagyott kezét rögtön forró vízbe mártani!

3. A magyar agrárfjúság a nőies érzelgést nem szereti. Katonás férfiakat, kemény módszereket tisztel. Tehát a Krisztushoz való viszonyt sem szabad érzelmek homokjára építeni.

4. Az eucharisztikus élet ne legyen elvont, hanem építsük azt be a nemzeti és szociális élet forrongó egészébe!

Minden probléma megoldása Krisztus! A szociális kérdés is! Igazságosság és szeretet Krisztus nélkül nincs; csak álmodozók hajszojják és a hazugság és gyűlölet örvényébe hullnak. Amint ördögökkel sohasem lehet mennyországot csinálni, úgy krisztusi érzület híján a szociális kérdést sem oldjuk meg soha.

A hallgatóság az Únnepi Csarnokban

A HARMADIK NEMZETKÖZI GYŰLÉS

SZOMBATON DÉLUTÁN TARTOTTÁK AZ Únnepi Csarnokban a harmadik nemzetközi gyűlést. Az Únnepi Csarnokot ez alkalommal is zsúfolásig megtöltötte a közönség. A bíbornoki kar tagjai közül megjelent Van Roey József mechelni érsek, Belgium prímása, Serédi Jusztinián hercegprímás, Fossati Maurilio turini érsek és Goma y Thomas Izidor toledói érsek, Spanyolország prímása. A világi előkelőségek közül ott volt Albrecht királyi herceg, a kormány tagjai közül vitéz Imrédy Béla miniszterelnök, Bornemisza Géza iparügyi miniszter, továbbá Kornis Gyula, a képviselőház elnöke, a főváros részéről Karafiáth Jenő főpolgármester és Szendy Károly polgármester és sok más egyházi és világi előkelőség.

Kállay Tibor ny. miniszter:

Az Eucharisztia kötelek társadalmi osztályok között.

Az ünnepi ülés első szónoka szombaton Kállay Tibor ny. miniszter volt.

MINDNYÁJAN, AKIK E KONGRESSZUS TÁRGYALÁSÁIRA ÖSSZEGYÜLTÜNK, lélekben gazdagabban kívánunk eltávozni innen. Magunkkal vinni vala-

mit a hétköznapiok számára abból a fényből és melegségből, amelyet az Eucharisztia tüze áraszt. A modern kor emberének ilyen útravalóra nagy szüksége van. Szüksége van, hogy helyesebben tudjon ítélni és szüksége van, hogy önmagával harmóniában tudjon élni. Mert a problémák, amelyekkel szemben állunk, ma még súlyosabbak, mint más időkben.

Ma arról van szó, hogy nem lehet-e elkerülni a csődöt és hasznos kiegyenlítést hozzon létre a szembenálló feleknek érdekei és törekvései között. Vajjon mi ma a katolikus egyház tanítása a társadalom szervezésének kérdésében? Az, hogy sohasem feledkezhetünk meg arról, hogy egy mennyei Atyának vagyunk a gyermekei s végső célunkat tekintve testvéri sorsközösségben vagyunk egymással. Ehhez képest az emberi társadalomnak és a társadalom minden tagozatának alapja és helyes szervezési elve a vinculum caritatis, az Úrban való szeretet.

Annak, aki benne él a társadalomban, mindennapos tapasztalat igazolja azt, hogy az emberek igenis hajlamosak arra, hogy kilépjenek önző és egocentrikus magányosságukból, kilépjenek olyképen és azáltal, hogy értékesnek ismernek fel az egyéni jólétben és érdekkörön túlmenő és annál átfogóbb jelentőségű célkitűzéseket, amelyek rajtunk kívül másokban is élnek, és hogy e felismerés alapján szeressék és megbecsüljék egymást, azért, mert ugyanazon eszmei tartalomnak a reprezen-

tánsait látják egymásban. Nyilvánvaló azonban az is, hogy a magunk osztályának vagy a magunk nemzetének egyoldalú szeretete, ha ez az osztálynak vagy a nemzetnek minden tagjára kisugárzik is, még nem fogja biztosítani a kölcsönös megértést és a békét, sem az osztályoknak egymás közötti, sem a nemzeteknek egymás közötti viszonyában. Ezt a problémát nem oldhatja meg csak a minden partikularitáson felülemelkedő katolikum, amely a legfőbb célból, az Úrral való egységnek az átérzéséből indul ki; ezt helyezi első helyre és az erre való törekvést kívánja meg mindenütt és mindenkitől. Kell, hogy rájöjjön a katolikus világ a maga erejének a tudatára. És ha rájött: kell, hogy érvényesítse is ezt az erőt. Építő erő ez, amelyről senkinek sincs oka félni.

Az a baj, hogy mi akarunk ugyan katolikusok lenni, — csak nem egészen. Így adódnak a fél-megoldások és azok a helyzetek az egyesek, az osztályok és az államok között, amelyek talán még nem háború, de már nem is béke, mert jellegzetességük a megnevezés és a folyton nyugtalanító bizalmatlanság egymás iránt. Pedig a világ tele van gazdagsággal és szépséggel; hiába igyekszünk a felelősséget elhárítani magunktól: csak a helyes társadalomszervezés kérdése, hogy minden nyomorúságot meg tudjunk szüntetni. Ne tőlünk független viszonyokban és természet mostohaságában, hanem a szeretet hiányában keressük az okot, ha az emberi sors sivár. Krisztus azért jött, hogy ebből a sivárságból kiemeljen és megváltson bennünket és megmutassa nekünk a szeretet országát: azt, amelyben Ő a testvérek elseje és Királya.

A sokszor zajos tapssal félbeszakított és befejezőkor nagy tetszéssel fogadott ünnepi szónok után Jos. Becker braziliai főpásztor előbb portugál, majd német nyelven hangoztatta a brazil népegyház és pápahűségét, majd XI. Pius pápa életével fejezte be szavait a hallgatóság lelkes tapsa közben.

Josef Scott, az Amerikai Egyesült Államok küldötte:

Népek és nemzetek között az Eucharisztia a szeretet forrása.

A KÜLFÖLDI VENDÉGEK KÖZÜL A SZOMBATI III. nemzetközi gyűlés szónoka Scott József losangelesi (Kalifornia) ügyvéd volt.

— Mi, akik idegenek vagyunk az Önök falai között — mondotta beszédében a szónok — a tisztelet és megbecsülés érzésével e derék faj iránt jöttünk el ide. Csodálkozva nézzük a kék Duna vize mellett ezt a várost, az Önök pompás alkotását.

Sok idő telt el azóta, hogy az Önök nagy apostola, István király, ezt a történelmi földet kormányzó hatalommal ruházta fel. Eljöttünk a világ minden részéről, hogy megosszuk ezzel a nemes néppel szent büszkeségüket és lelkesedésüket szerett Szent Istvánjuk iránt. Az ő emlékeztetének át kell hatnia a kormányzás termeit a világ minden országában, hogy emlékeztesse a ma embereit, akik a hatalom székében ülnek, arra a parancsra, amely így szól: Imádd a te Uradat, Istenedet és csak neki szolgálj!

AZ ÜNNEPI SZÓNOKOK UTÁN AZ ELŐZŐ két naphoz hasonlóan a budapesti kongresszuson résztvevő nemzetek képviselői mondták el háromperces felszólalásaikat.

Petrus Koncius (Litvánia):

A litván nép örömnépe.

AZ EUCHARISZTIA TISZTELETÉRE TARTOTT nagy Nemzetközi Kongresszus: a legszebb ünnepe a szeretetnek és a népek összeműködésének. És ez az ünnepség éppen most igen nagy, igen jelentős, mert az egész világ tele van gyűlölködéssel, bosszúvágygal, üldözésekkel és véres harcokkal. A litván nép sokszor volt szereplője és áldozata a nehéz harcoknak és sokszor tette a nehéz harcokban kockára létét, s küldöttei most boldogoknak érzik magukat, hogy a szeretetnek ezen a Kongresszusán, mint független nép fiai lehetnek jelen. Ez a nép éppen most ünnepelheti 550.ik évfordulóját annak, hogy a kereszténység megjelent Litvániában és ma a litván nép egyik gátköve lehet a katolicizmusnak a Balti-tenger mellett. Ugyanakkor örömmel nyilvánítjuk ki tiszteletünket, hűségünket és ragaszkodásunkat a katolikus Egyház iránt és szeretetünket és fiúi engedelmisségünket annak, akinek követét íme itt üdvözölhetjük.

Alfonso Junco (Mexikó):

Mexikó bűsége.

MEXIKÓ KÉPVISELŐJE MEGHATOTTAN adott kifejezést a mexikói katolikus hűségének és szeretetének az Eucharisztia és a Szentséges Atya

íránt; ezekben az időkben az Eucharisztia és a házasság: erőink forrása. Mexikóban annakidején a kereszténység és az Eucharisztia győzte le az emberevést és a véres emberáldozatokat; Mexikó egész kultúráját a katolicizmusnak köszönheti. Noha Mexikóban most szenved az Egyház, az ősi és mély mexikói katolicizmus rem tántorodott el hűségétől, hanem mártírjainak véréből ragyogva csatlakozott a budapesti Eucharisztikus Kongresszushoz. Ugyanakkor, amikor Budapesten a Kongresszus különböző eseményei lejátézódtak, Mexikóban helyi eucharisztikus kongresszusokon párhuzamosan történt meg ugyanez.

Rivière Péter püspök (Monaco):

«Hogy eggyé legyünk...»

MINT A MONAKÓI EGYHÁZMEGYE ÉS FEJEDelemség püspöke, ezen a budapesti Kongresszuson Európa egyik legkisebb államát képviselem, a legkisebbet a maga területe és lakóinak száma szerint, de fontosat és érdekeset a maga politikai helyzete kapcsán, és az európai keresztény népek társaságába illőt, a mi népünk és földünk hűséges keresztény élete szerint. A kicsiny és nagy nemzetek sorában Monakó is felajánlja hitét, hűségét és szeretetét Jézusnak, Krisztus Királynak. A monakói fejedelemség a püspököknek szavával nyilatkoztatja ki, hogy elismeri Istennek uralmát, s megújítja az ittlévő nemzetek jelenlétében hűségét és háláját az Eucharisztia, az élet kenyere iránt, amely az egész emberiséget táplálja.

«Hogy eggyé legyünk» — mondta annakidején Krisztus Urunk; és ez a kívánság még most is él, bár csak az összes népek és nemzetek eggyé lennének Krisztus s az ő földi helytartója körül, hogy így győzzék le a háború és a gyűlölet földalatti hatalmait. Éljen Krisztus Király, a Megváltó, és Béke Fejedelme.

Lars-Eskeland (Oslo)

Norvégia bódolata.

MI NORVÉGEK, A KONGRESSZUS EGYIK legkisebb csoportja, talán többet képviselünk, mint nemzetünket. Az *Eucharisztia* iránt való vágyódást, a vágyódást a teljes világosság és

teljes igazság iránt. Látva ennek a városnak és ennek a nemzetnek gyönyörű ünnepéyleit, fáj a szívünk, amikor hazánkra gondolunk, amely évszázadok óta távol van a Kincsek Kincsétől, az Élet Kenyerétől, az eucharisztikus Krisztustól. «Veritas liberabit vos» — mondta ő maga egykor: «Az igazság az, ami megszabadít titeket», s valóban az ő igazságára vágyunk. Erre várunk s a ti imádságaitokra, kedves katolikus testvérek, hogy a mi népünket, a ti elszakadt testvéreiteket, az Igazság visszavezérelje az Ostyában rejlő Jézushoz!

Vignoli Lamberto (Róma):

A mamertini feszület.

AMIKOR RÓMÁNAK ÉS ITÁLIÁNAK NEVÉben megszólalok ebben a hatalmas világgyűlekezetben, a magyar nép fővárosában: a megindulás és az elismerés érzései kelnek szívünkben. Milyen gyönyörű és hatalmas gondolat és tett, éppen ma, éppen ezek között a körülmények között készíteni diadalutazat az eucharisztikus Krisztusnak. Magyarország és a magyar nép méltón csatlakozik az Eucharisztia ünnepelőinek sorához.

II. Szilveszter pápa adta a magyarság első királynak a királyság jelvényeit; mi olasz zarándokok most elhoztuk mását annak a mamertini feszületnek, amely évszázadokon át fogadta a zarándokokat a mamertini börtönben, ahol Péter és Pál voltak fogságban. Ennek a feszületnek hű mása most álljon nálatok; ezt adja nektek Róma, amelynek székét Péter primátusa szentelte meg, ezt adja nektek a katolikus Itália, amely testvére a katolikus Magyarországnak.

SERÉDI JUSZTINIÁN BÍBOROS HERCEG primás olasz nyelven köszönetet mondott a Budapesti Eucharisztikus Kongresszusra érkezett testvér nemzet zarándokainak azért a kedves emlékéért, amelyet a budapesti kongresszusnak, illetve a magyar fővárosnak hoztak és az olaszok lelkes tapsa és éljenzése közben bejelentette, hogy ezt a rendkívül kedves emléket a magyar székesfővárosnak abban a plébániatemplomában fogják megőrzés végett elhelyezni, amelyiknek területén a 34. Eucharisztikus Világkongresszus lezajlott és amelynek élén plébánosként az a férfiú áll, aki a budapesti kongresszus sikere érdekében másfél éven keresztül a legtöbb munkát végezte, mint az előkészítő bizottság ügyvezető igazgatója. Ezután sorra következtek a többi nemzetek:

Onagroff Szilárd:

Oroszország vágya.

OROSZORSZÁG NEVÉBEN BESZÉLT, ANNAK az Oroszágnak nevében, amely amikor a kereszténységet felvette, a kereszténység keleti ágához csatlakozott, azzal együtt szakadt el az Egyháztól; s később annak vált leghatalmasabb tömbjévé és terjesztőjévé. Ebben az orosz kereszténységben, amely később pravoszlávává kövesedett: mindig csak kevés volt a katolikusok száma. De ezek, mint nemzetük és népük hű fiai, méltán várták az orosz nép minden kérdésének megoldását attól, hogy az orosz nép a skizma hűségétől Szent Péterhez tér. Az idő valóban nekik adott igazat, mert a bolsevizmus aligha törhetett volna ki egy *katolikus* Oroszországban.

*Haggiar Gergely püspök
Palesztina:*

Amerre Krisztus járt...

PALESZTINA PÜSPÖKE ANNAK A FÖLDNEK nevében beszélt, amelyen az Üdvözítő járt; még mindig megvannak ezek a hegyek és a völgyek. A táj még máig is olyan, mint az ő idejében, s megvan az a szerény kis terem, ahol az Oltáriszentséget szerzette, a Legfölségesebb Eucharisziát, akinek tiszteletére és imádására most az egész világ összegyűlt itt. Főnséges volt hallani ezeket az üdvözlő szavakat, amelyek mögé oda lehetett képzelni a Koponyák Hegyét, a helyet, ahol megtörtént ez az áldozat, ami most ismétlődik Napkelettől-Napnyugatig, ez az áldozat, amely most Budapestet vonta tűzfénybe!

Oliveira Ernesto érsek (Portugália):

Az Anyaszentegyház bárkája.

KIFÁRADVA APOSTOLI MUNKÁJÁBAN, egy hosszú nap után az Úr Jézus elaludt Simon Péter bárkájában és amikor vihar támadt, mélyen

aludt, hogy bebizonyítsa az egyszerű halászok előtt, hogy ő minden bizonnyal Isten, aki megmentheti őket. S valóban: amikor látták, hogy maguk erejéből nem tudnak menekülni, felkeltek: «Ments meg Uram minket, mert elveszünk». Ő pedig felkelt és parancsolt a szeleknek és tengernek, mint ahogy az évszázadok tengerén is ezt teszi ma, az Egyház hajója körül, amely őt viszi. A mi testi szemeink nem látják őt úgy, mint az apostolok, de láthatják más alakban, mert hiszen jelen van az Eucharisztia főnséges misztériumában, amellyel áthatja az ő Misztikus Testének élő tagjait.

*Cisar Sándor bukaresti érsek
(Románia):*

KRISZTUS TE ELJÖTTÉL KÖZÉNK ÉS szenvedtél, hogy megnyisd számunkra a mennyországot. Tőled tanultuk az örök élet felé vezető út, igazság és élet megbecsülését. Valamikor a katakombák mélyére voltál rejtőzve, most hatalmas katedrálisok mondanak övéiknek s milliós tömegek éneklnek: Azért ezt a nagy Szentséget leborulva imádjuk. Ha az istentelenek és hitetlenek káromolnak Téged, mi annál inkább kiáltjuk: Imádunk Téged, Krisztus! Közöttünk maradtál a legméltóságosabb Oltáriszentségben, hogy erősíts a lelki harcokban. Az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség nevében dr. Ciffra Kálmán alelnök mondott rövid beszédet magyar, s Unterweger Lothár temesvári kanonok német nyelven.

Condrad Péter ügyvéd (Svájc):

A svájci kereszt üdvözlése a magyar keresztnek.

MINT A SVÁJCI KATOLIKUS AKCIÓ KÉPVISELŐJE s a katolikus népszövetség elnöke van szerencsém üdvözölni Önöket az Eucharisztikus Kongresszus alkalmából. Az üdvözlés mindenekelőtt Őszentsége követének, Pacelli államtitkár Ő Eminenciájának szól. Abban a boldog tudatban üdvözljük őt, hogy Ő Szentsége a bíboros legátus Ő Eminenciáját már sokszor küldte a mi hazánkba, a szabadságnak büszke országába, amely három kultúrát és négy nyelvet ölel egységben magához. Üdvözlöm Magyarország

hercegprímását, Szent Benedek nagy fiát, és átadom neki egyben a Maria=einsideln, engelbergi és dizentesi bencéskolostoroknak, ezeknek a keresztény kultúrájukban ősi helyeknek az üdvözlését. Elhoztam végül a svájci Alpok havasainak üdvözlését, a kalászokkal ékes Magyarország büszke és hűséges népének, melynek dicsőséges címerei között ott van az apostoli kereszt. Ez — akárcsak a fehér svájci kereszt — nem csak afféle heraldikus jelvény, hanem szent jel, Krisztus Király jelvénye, melyben 1600 év előtt nagy Konstantin megvívta a kereszténység diadalát. Szent István király ugyanezzel a győzelmes jelvénnel hódította meg ezt a földet a keresztény hitnek és a keresztény kultúrának. S még utoljára átadok egy utolsó üdvözlést: száz és száz svájci család üdvözlését a magyar gyermekekhez, akik húsz évvel ezelőtt nálunk töltötték vakációikat. A svájci szülők még mindig szeretettel gondolnak vissza rájuk. A kapcsolat, mely akkor összefűzte őket, a keresztény szeretet volt és ez a kapcsolat most felújul ezekben a napokban az Eucharisztikus Krisztus vérében, amely az egyenlőség, szabadság és testvériség egyedüli forrása. Csak ez tudja a szeretet kapcsával összefűzni az embert az emberhez, osztályt osztályhoz és népet néphez, ezért egyedül csak Krisztus vére garanciája az igazságnak, a békének és a népek boldogságának!

Goma y Thomas bíboros:

Spanyolország primásának felszólalása.

A BIBORNOKNAK HOSSZÚ IDEIG KELLETT várnia, amíg az ovációtól szóhoz juthatott. Ekkor tüzes beszédben mondotta el spanyol nyelven a maga mondanivalóját a világ minden részéből a magyar fővárosban összegyűlt zarándokoknak.

— Spanyolország multja — mondotta — mélyen összeforrott az Eucharisziával. Az Eucharisztikus Világkongresszusokon minden alkalommal nagyszámú spanyol küldöttség vett részt. Éppen ezért Spanyolország a válságos idők dacára sem maradhatott távol az ezévi budapesti kongresszustól. Még tart a borzalmas spanyol tragédia. Mindazonáltal a spanyol nemzeti kormány, teljes tudatában annak, hogy mit jelent a hit és kegyelet terén egy Eucharisztikus Világkongresszus, azt akarta, hogy a mi hazánk — ha vérezve is — de eljöjjön hozzátok és megmondja Magyarországnak s rajta keresztül az egész világnak, hogy fiai még őrzik az ősi örökséget!

— De Spanyolország a budapesti Eucharisztikus Kongresszusra nemcsak annak a titáni harcnak történeti példáját hozza, amelyet a társadalmi összetartás keresztény propagandája és a kommunizmus bomlasztó ereje vívnak egymással, hanem egy másik példát is: az Eucharisziából eredő összetartó erő példáját az egyéni életben. Erről papjaink tesznek bizonyosságot. Mint Spanyolország primása el akarom mondani itt, az egész világ színe előtt, hogyan viselkedett a spanyol páp a kegyetlen kommunista forradalomban. Hat, talán nyolc vagy tízezer spanyol pap — biztos számot egyelőre nem tudok mondani — ontotta vérért Krisztus hitéért, és helyükre jönnek újak, akik szintén készek életüket adni. A vértanu élete az Oltáriszentségből fakad és a mártírok véréből a kereszténység magva lesz. Harmincezer spanyol pap közül nyolc vagy tízezer áldozta fel életét. Nem akadt egy sem, aki megtagadta volna hitét. Pedig menekülhetett volna egytelen szó árán. De nem akartak hitszegők lenni, inkább meghaltak.

Foglalkozott ezután a spanyol bíboros primás azokkal a vandál pusztításokkal, amelyeket a kommunisták végeztek a művészeti remekművek között. Mintegy 20.000 templomot dúltak fel. Ezeket a példákat állítja oda ezen a kongresszuson az egész keresztény világ elé, egyúttal egyetértésre és összefogásra hívja fel az itt egybegyűlteket a kommunizmus romboló szellemével s munkájával szemben.

A bíboros-legátus sürgönye a pápához.

A gyűlés befejezése előtt P. Bangha S. J. bejelentette, hogy Pacelli bíbornok, pápai követ az alábbi latin nyelvű táviratot intézte XI. Pius pápa Őszentségéhez:

«XI. Pius pápa Őszentségének Castel Gandolfo, Róma mellett. — Valahányan a budapesti Eucharisztikus Kongresszuson résztvevők, örök hálát adunk Istennek, hogy az ő szentséges kegyelméből ezen a hatalmas ünnepségen a hitnek kimondhatatlan diadalával megjelenhettünk. Szentségednek, mint legkegyelmesebb Atyánknak ismételtén kifejezve hódoló engedelmességünket, forró imával kérjük az Úr Jézust, hogy áldja meg Szentségedet az igazságért és jogért folytatott súlyos küzdelmeiben az öröndetes sikerekkel, és győzhetetlen hatalmának jobbjával őrizze meg szent Egyházát. — Pacelli bíboros, a latere legátus.»

Végül Heylen Tamás namuri püspök, az Eucharisztikus Kongresszusok Állandó Bizottságának elnöke zárta be a gyűlést, hálát adva Istennek, hogy ilyen szép sikerrel rendezhették meg az eucharisztikus kongresszus nagy nyilvános ülését.

A jelenlevők ezután elénekelték a kongresszusi himnusz s ezzel a III. nemzetközi gyűlés véget ért.

A Nemzetközi Karitászi-kiállítás freskója

A BÍBOROS-LEGÁTUS LÁTOGATÁSA A NEMZETKÖZI KARITÁSZ-KIÁLLÍTÁSON

A NEMZETKÖZI KARITÁSZ-KIÁLLÍTÁST, amely az első volt az egész világon, ünnepélyes keretek között még május 24-én, kedden délután nyitotta meg vitéz nagybányai Horthy Miklósné jelenlétében Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás. A hercegprímás megnyitóbeszédében a szeretet jelentőségét hangoztatta, majd mélyszégyenű hálóját fejezte ki a Kormányzó iránt, aki valóságos őrangyala a karitásznak; az ő példája százazreket ragad magával. Köszönetét fejezte ki a püspöki karnak jótékonyágáért; a Székesfőváros polgármesterének; Esterházy Mórinné grófnőnek, akitől a Karitászi-kiállítás gondolata és jórészt kivitelezése is származik; Károlyi Gyula grófnőnek, aki palotáját bocsátotta rendelkezésre, Molnár

Frigyes érseki tanácsos főtitkárnak, aki a kiállítást rendezte és Urbányi építőművésznek, aki az egész kiállítást tervezte. A Főmagasságú Asszony és a hercegprímás ezután a rendezőség kalauzolása mellett megtekintette a palota húsz helyiségében elhelyezett rendkívül gazdag és tanulságos kiállítást.

A kiállítást május 28-án látogatta meg Pacelli Jenő bíboros, a pápa legátusa, aki teljes kíséretével érkezett. A pápa legátusa gróf Eszterházy Mórinné vezetésével és magyarázatai mellett tekintette meg az érdekes és tanulságos kiállítást. Végigjárta az összes termeket, több ízben fejezte ki megelégedését a látottak fölött és kiemelte a kiállítás anyagának példaszerű elrendezését.

A FALU LEÁNYAI KÖSZÖNTIK A KONGRESSZUS FŐVÉDNÖKÉT

BENSŐSÉGÉBEN, KEDVESSÉGÉBEN A kongresszus minden más eseményével vetekedő ünnepségnek volt színhelye szombaton estefelé a királyi Vár belső udvara. A magyar falusi leányok vonultak fel ide, az ország minden vidékéről, hogy hódolatuknak adjanak kifejezést vitéz nagybányai Horthy Miklósné, a kormányzó felesége, az Eucharisztikus Kongresszus fővédnöke előtt. Bennük az élő magyar virágoskert óriási csokrát foglalta kezbe a királyi Várpalota roppant kőudvara.

A LEÁNYCSOPORTOK DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR kezdtek gyülekezni a Bécsikapu-téren, ahonnan mint ezerszínű virágfolyam ömlöttek 6 órakor a királyi Vár felé. A felvonulást gróf Zichy Ráfaelné grófnő, Németh János győregyházmegyei tanácsos, a győri A. C. igazgatója és Somogyi Antal győri teológiai tanár vezették. A menetet Ercsi leányai nyitották meg, utána következett a falusi leányküldöttségek hosszú-hosszú sora. A menetben vitt táblák szerint a következő községek leányai vettek részt a

menetben: Szászhalombatta, Bia, Bodajk, Pátka, Érd, Császár, Kisláng, Pér, Fehértó, Szigetújfalu, Mezőkomárom, Kápolnásnyék, Vál, Velence, Markotabödög, Dör, Kerekegyháza, Tereske, Pázmánd, Nagybarát, Ács, Gárdony, Himód, Besenyőtelep, Zalahaláp, Garta, Szakmár, Nagykovácsi, Gánt, Tököl, Érdújfalú, Sajószentpéter, Dombegyház, Putnok, Taktaharkány, Pusztacsalán, Vasszilvagy, Salköveskút, Nagylózs, Seregélyes, Etyek, Somogyvár, Kaposvár, Kiskunfélegyháza, Tápiószőlő, Kocsér, Kőröshegy, Elek, Tiszaigar, Jászfényszaru, Nemesvid, Jászapáti, Tinapüspöki, Mezőtúr, Jászkisér, Kőtelep, Földvár, Gádoros, Pusztamérges, Mindszent, Homokmégy, Oros, Fertőendréd. Százféle vidék s százféle népi viselet volt képviselve; a csoportok jókedvűen énekelve haladtak a Bécsikapu-térről a Vár felé.

Hat órára a tisztelgő leányok teljesen megtöltötték a Várpalota udvarát. Ekkor megjelent a bejáratától jobbra lévő oldal balkonján Horthy

Felvonulás a Királyi Palota udvarára

A Királyi Palota erkélyén

Miklós kormányzó a főmagasságú asszonnyal. Később megérkezett a balkonra Pacelli bíboros-legátus is, aki láthatóan gyönyörködött a festői képben. Kísérete a szemközt lévő balkonon helyezkedett el. Végignézte az ünnepséget az egyik ablakból Ascalesi Elek bíbornok, nápolyi érsek is.

A TÖBBEZER LEÁNY AZ EUCHARISZTIA dicsőítéséről írt szavalókórust adott elő. Majd a «Boldogasszony Anyánk» régi magyar egyházi éneket énekelték s Balog Eszter mezőtúri leány maga szerzette üdvözlőszavak kíséretében nyújtott át mezei virágokból kötött hatalmas csokrot a kormányzó feleségének.

Az ünnepi beszédet Németh János győri egyházmegyei püspöki tanácsos, az A. C. igazgatója mondta el, lelkére kötve a leányoknak, hogy az Eucharisztikus Kongresszus napjainak hangulatát tartsák meg szívükben egész életükre és legyenek jó magyar anyákká. A Christus vincit eléneklése után a leánysereg lelkesen ünnepelte Pacelli bíboros-legátust, aki megköszönve az ünnepelést, «Éljenek a magyarok!» kiáltással viszonozta.

A pápai himnusz eléneklése után térdreborult az egész ünneplő közönség, a legátus pápai áldást osztott s a leányok átvonultak a koronázó főtemplomba, ahol Shvoy Lajos székesfehérvári püspök mondott litániát.

Az elvonuló leánysereg litániára indul

vitéz nagybányai Horthy Miklós
Magyarország kormányzója és fe-
lesége az Operaház díszelőadásán

AZ ESTI ÜNNEPSÉGEK

AZ EUCHARISZTIKUS VILÁGKONGRESSzus ünnepi eseményei során szombaton este kápráztatós külsőségek között díszelőadás keretében került színre az Operaházban Liszt Ferenc «Krisztus-Oratóriuma».

A fényárban úszó, a babérfákkal, délszaki növényekkel díszített s olyan sok ünnepi eseményt láttott előcsarnokban felejthetetlen kép bontakozott ki: díszkíséretük tagjaival egymásután érkeztek a bíborosok.

Diplomaták selyemhímes arany díszruhája, a máltai lovagrend tagjainak lángpiros, fekete bársonyhajtókás díszje, püspökök violaszínű talárja tűnt fel a nemzeti hadsereg tábornokainak és a törzstiszteknek érdemrendekkel borított csillogó egyenruhája mellett.

A világegyház tagjai látogattak el ezen az estén az Operaházba a fehér és sárga tulipáncsokrokkal díszes páholyokban az egyházfejedelmek: püspökök, érsekek és bíborosok alakja tűnt fel. A főhercegi páholyban József főherceg teljes tábornagyi díszben és Augustta főhercegeasszony.

Az előadás megkezdését pontosan 8 órára tűzték ki. Ekkor harsonaszó jelezte Horthy Miklós kormányzó és felesége megérkezését. A kormányzó és felesége a díszpáholyban foglaltak helyet családtagjaikkal együtt. Az előkelő közönség helyéről felállva fogadta a kormányzót és feleségét, akik a szolgálattevő szárnysegéd kíséretében foglaltak helyet az udvari díszpáholyban.

Bevezetésül a pápai himnusz csendült meg, amelyet mind az egyházfejedelmek, mind a közönség, helyükről felállva hallgattak végig.

LISZT FERENC KRISZTUS-ORATORIU-mának részleteit adták ezen az estén; a hangok hömpölygésében és orkánjában villantotta fel az előadás Krisztus királyi életének jeleneteit, valóságos tündöklésében és izzásában a melódiának. A hallgatóság előtt most úgy jelenhetett meg az uralkodó Krisztus, mint minden művészetek örök, fönséges és hatalmas tárgya. Krisztus a zeneköröknek feléje áradó és Őt felidézni kívánó tengerében, a jeruzsálemi bevonulás és a Golgotha fönségében; s így a zene eszközeivel való felidézése

egy mélyen és eredendően magyar génusz alkotása volt. A művészetek hódolatát így képviselte az Operaház díszelőadása az utolsóelőtti esten.

Ugyanezen az estén volt a Nemzeti Színház díszelőadása is: itt Calderon gyönyörű és mély misztériumjátékát — A világszínház — játszották, itt a színpadi művészet hódolt a nagy eseménynek, a hatalmas spanyol szerző a mennyország barokk víziójából mutatja meg a földi életet, ahol mindenkinél, mint egyénnek és a társadalom tagjának egyaránt meg kell mutatnia erőinek teljét, Isten egyetemes szándékaiba való belehelyezkedésével: az uralkodónak éppen úgy, mint a katolikusnak, az asszonyi szépségnek épp úgy, mint a földműves munkájának. Főnséges volt, ahogy a kereszténység eszméinek lehellete ezen az estén magára vette a művészet köntösét; az állami színházakon kívül majdnem az összes színházak alkalmazkodtak a nagy napok hangulatához. De maga a Kongresszus programja is dús művészeti eseménysort hozott össze erre az estére!

Ugyancsak ezen az estén volt a Kongresszus sokat szereplő énekkarának, a szombathelyi éneiskolának hangversenye a Szent István-bazilikában, azonkívül a budai Vigadóban a belga, a pesti

Vigadóban a holland nevelőszülők találkozója hajdani neveltgyermekükkel.

Ugyanakkor az Operaház díszelőadása után az egyházfejedelmek és notabilitások legnagyobb része az országgyűlés elnökeinek fogadóestjére hajtatott.

Az országgyűlés elnökeinek fogadóestje.

A PARLAMENT ÉPÜLETÉBEN A FELSŐHÁZ és az alsóház két elnöke, gróf Széchenyi Bertalan, a felsőház elnöke és Kornis Gyula, a képviselőház elnöke szombaton este a parlament épületében fényes fogadóestélyt adott a nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus tiszteletére. Az estélyen mintegy ezerötszázan vettek részt; ott voltak a magyar s az Eucharisztikus Kongresszus alkalmából Budapesten tartózkodó külföldi előkelőségek, valamint a diplomáciai testület tagjai. A meghívott vendégek már 9 óra után kezdtek gyülekezni.

Félkilenc óra előtt gördült az oroszlanos kapu elé Pacelli bíboros, pápai legátus gépkocsija. A két háznagy mély meghajlással fogadta a pápa követét s az alabárdos palotaőrök sorfala között felkísérte a kupolaterembe, hol a két házelnök fogadta Pacelli bíborost, akit ez-

Az Opera páholysora

Felvonulnak a
vendégek a par-
lamenti fogadó-
estre

után sorra üdvözöltek az állami főméltóságok. A megjelentek csaknem kivétel nélkül felkeresték a parlament hatalmas terraszát is, ahonnan

gyönyörű kilátás nyílt a Dunára, és a gyönyörűen kivilágított városra: az Eucharisztia tűzében tűn-
dőklő Budapestre.

1938 MÁJUS 29

A BÚCSÚZÁS VASÁRNAPJA

A KATOLIKUS AGRÁRIFJÚSÁG DÍSZGYÜLÉSE

A KONGRESSZUS BEFEJEZŐ NAPJÁNAK hajnalán a falu fiatalsága vonult fel a budapesti Ünnepi Csarnokba, 25.000 agrárfjú jött el — különvonatokon, kerékpárokon —, hogy bemutassa az EMSZO testvérmozgalmának, a KALOT-nak, a «Katolikus Legényegyletek Országos Titkárságának» hatalmas szervezetét.

A katolikus mozgalomnak ez az új szervezet alig két esztendő alatt épült ki s Budapesten meglepetés volt megjelenésük, hömpölygésük zászlóerdejével s a menet élén a búzakaralászos kereszttel, amely alatt a gyűlés befejezése után a bíboroslegátus főpapi miséjéhez a Hősök-terére vonultak.

Az elnöki asztalnál Glattfelder Gyula csanádi püspök, majd az ő eltávozása után Huszár Károly

volt miniszterelnök, továbbá Marschall Ferenc v. miniszter és Antal István államtitkár foglaltak helyet. A díszemelőnyen ültek: Fiedler István szatmári püspök, Marschall Ferencné, Bangha Béla és Révay Tibor jézustársasági atyák, rengeteg falusi lelkész, jegyző és tanító, akik mind tevékeny részt vesznek a három év óta folyó szervezési munkában. A díszemelőnyvel szemben helyezkedtek el a zenekarok, melyek az egyes csoportokkal érkeztek. A rendezői munkát a testvérmozgalom: az EMSZO tagjai végezték.

GÁBOR MIKLÓS KISZOMBORI FIATAL gazdalegény nyitotta meg az ünnepi nagygyűlést: mint ahogy odakünn a hajnal, úgy kél a falusi fiatal-

Az agrárfjúság búzakaralász-keresztje a bíboroslegátus főpapi miséjén

ság szívében a megújulás, alkotnivágyás hatalmas akarata. Utána Csurgay István ipari munkás a budapesti EMSzO nevében köszöntötte a magyar falu seregszemléjére felvonult agrárfiákat. Ő is a falu és a város testvéri összefogásának szükségszerűségét hangoztatta, mert csak ez építheti fel az új rendet, a jövő zálogát. Azután kedves jelenet következett. Két zombori földműves, Bokor János és Bottyán János állott a mikrofon elé és magyar dalokat adott elő harmóniakísérettel. Majd Marschall Ferenc volt földművelésügyi miniszter mondott ünnepi beszédet.

Marschall Ferenc, v. földművelésügyi miniszter:

A magyar falunak ez a mozgalma: «történelmi esemény».

MARSCHALL FERENC, VOLT FÖLDMŰVELÉSÜGYI miniszter, a nagygyűlés ünnepi szónoka, tapsorkán közepette lépett a szónoki emelvényre.

— Ez a nagygyűlés — mondotta — több egy vasárnapi aktusnál, mert ebben a teremben a falu tett tanuságot arról, hogy nem tágitott a kétezer esztendőös krisztusi és a magyar igazság mellől. És ezzel ez a gyűlés történelmi jelentőségű eseménnyé vált. Történelmi biztosítékot látok a falu hűségnyilatkozatában, hogy ennek a nemzetnek lesz jövője, mert ez a magyar ifjúság a magyar jövő, Krisztusból merít erőt és hitet.

— Egyedül a hittel lehet magyarázni a keresztény világ hódítását; a hit táplálja kétezer esztendő óta a világot és biztosítja ennek a világnak lelki és szellemi rendjét. Nemzetek és népek sorsát azonban csak az a hit viszi előbbre, amely az evangéliumi igazságból táplálkozik. Mi hiszünk a kehely és az ostya igazságában, mert az ezeréves magyar mult megtanított minket arra, hogy minden út, amely a kereszten megy keresztül, az erőhöz visz és minden út, amely elkanyarodik a kereszttől, a pusztulásba vezet. Az evangélium megmutatta az utat és a problémákat, az evangélium dolgozta ki azt a programot, amelyet ma is hirdetnek: az igazságos munkabért, az egészséges jövedelem-megosztást, a katolikus keresztény családi békét, a tekintélytisztelést. Nekünk fel kell emelkedni a krisztusi igazságok törvényeinek magaslatára, hogy meglássuk az emberiség szebb és boldogabb jövődjét.

NAGY TETSZÉSSSEL ÉS LELKES ÉLJENZÉSSel fogadta a nagygyűlés hatalmas tábora Marschall Ferenc beszédét, majd Farkas György titkár, a mozgalom eddigi hatalmas munkáját ismertette.

Beszámolt az új mozgalom hároméves multjáról, arról a munkáról, amelyet elsősorban a püspöki kar megértése és áldozatkész részvétele tett lehetővé.

Mindezek alapján — mondotta — a mozgalomnak van már multja, de van jövője is, és a saját területén, a falu életében, nélküle nem történhetnek döntő események! — Utána Ugrin József, a mozgalom ügyvivője, azt a hatást ecsetelte, amelyet a 15.000 árvalányhajas falusi munkásifjú felvonulása keltett a fővárosban. Mi vagyunk — mondta — azok, akik az életet adjuk és mi vagyunk Krisztus Király legelső munkásai, mi vagyunk: a magyar jövő. Eljöttünk erre az eucharisztikus kongresszusra, hogy új erőt merítsünk Szent István új birodalmának felépítésére. Új birodalmat akarunk, de a régi békével és boldogsággal. Egy árva nemzet büszkesége, sok millió magyar reménysége vagyunk. De éppen ezért nagy felelősség is hárul reánk. Beszédét az országépítésről szóló szavalókórus követte.

Végül P. Kerkay Jenő S. J., a mozgalom meg-alapítója szólalt fel:

P. Kerkay Jenő S. J.:

«Élünk, vagyunk, leszünk!»

MAGYAR HAZÁNK, ANYASZENTEGYHÁZUNK: vagyunk, élünk és leszünk! A krisztusi szociális igazságok és a szeretet diadaláért küzdünk és célunk a magyar cél: szeretjük a magyar hazát és népét, dolgozni akarunk a mindennapi kenyérért, terjeszteni akarjuk a tudást a falvakban Krisztus Király nevében.

Ő fejtette ki a mozgalom négyes célját:

1. Hogy Szent István országa önérzetes magyarok szabad hazája legyen;
2. itt, Szent István országában, minden dolgozó magyarnak munkája és kenye legyen;
3. hogy a falu műveltebb és gazdagabb legyen;
4. hogy Magyarország vezető fényessége Krisztus Király legyen.

A mozgalom hatalmas tömege szavalókórus formájában tett hitvallást e célkitűzések mellett. Huszár Károly miniszternök mondott végül meghatott köszönetet azért az ünnepélyes hitvallásért és bezárta az ülést. A kongresszusi himnusz most falusi fiatalok tízezreinek ajkán szólalt meg ropant viharával; a Szent Esztendő meghozta azt is, hogy a magyar falu lelki és kulturális kérdései számára is az Eucharisztia sugárzása alatt hajnalodik.

A BÍBOROS-LEGÁTUS MISÉJE

„MINDEN NEMZETEKNEK”

«NEM HAGYLA K TITEKET ÁRVÁN» — mondja ennek a napnak miséjében a szentlecke után az egyik responsorium: «Nem hagylak titeket árván . . . és örülni fog a ti szívetek! Alleluja!»

— *Örülni fog a ti szívetek!*

Legalább félmillió ember felett hangzottak el a szentmisének ezek a szavai, amelyek szinte misztikus értelemmel jövendőlték meg a kongresszus lelki hatásainak az egész magyarság sorsára való következeit.

Már a kora hajnali órákban megkezdődött a tömeg özönlése a Hősök-tere felé. Öt órától kezdve a város minden irányából megindult a néparadat a szentmise helyére. Egymásután futottak be a különböző pályaudvarokra az ország minden részéből érkező különvonatok, amelyek újabb és újabb tömegeket szállítottak a fővárosba a kongresszus utolsó napjának ünnepeire. Különvonaton érkeztek az ország nagyobb bányavidékeiről és ipari városaiból a bányászok és munkások egyenruhás csoportjai. Az ózdi, a dorogi és a salgótarjáni bányászok egyforma bányászöltözetükben, zászlóik alatt, saját zenekaraik hangjai mellett vonultak fel.

Nagy feltűnést keltettek a festői népviseletbe öltözött falusi csoportok is, akik kereszték és templomi zászlaik alatt vonultak fel papjaik vezetésével.

Nemcsak az ország valamennyi vidékének népviselete volt itt képviselve, hanem úgyszólván az egész világ minden népének nemzeti öltözete felvonult.

A sűrűn érkező hívők serege csakhamar teljesen ellepte a Hősök-terét és a városligeti tó lecsapolt mezőit, úgy hogy jóval a szentmise megkezdése előtt megteltek már a teret környező utcák is, sűrű csoportok helyezkedtek el az egész Városligetben és ellepték az Andrássy-útnak a Hősök-tere és a Körönd közé eső részét is. Legalább félmillió ember gyűlt össze erre a szentmisére. A díszpáholyban foglalt helyet a kormányzó felesége, az Eucharisztikus Kongresszus fővédnöke, akit érke-

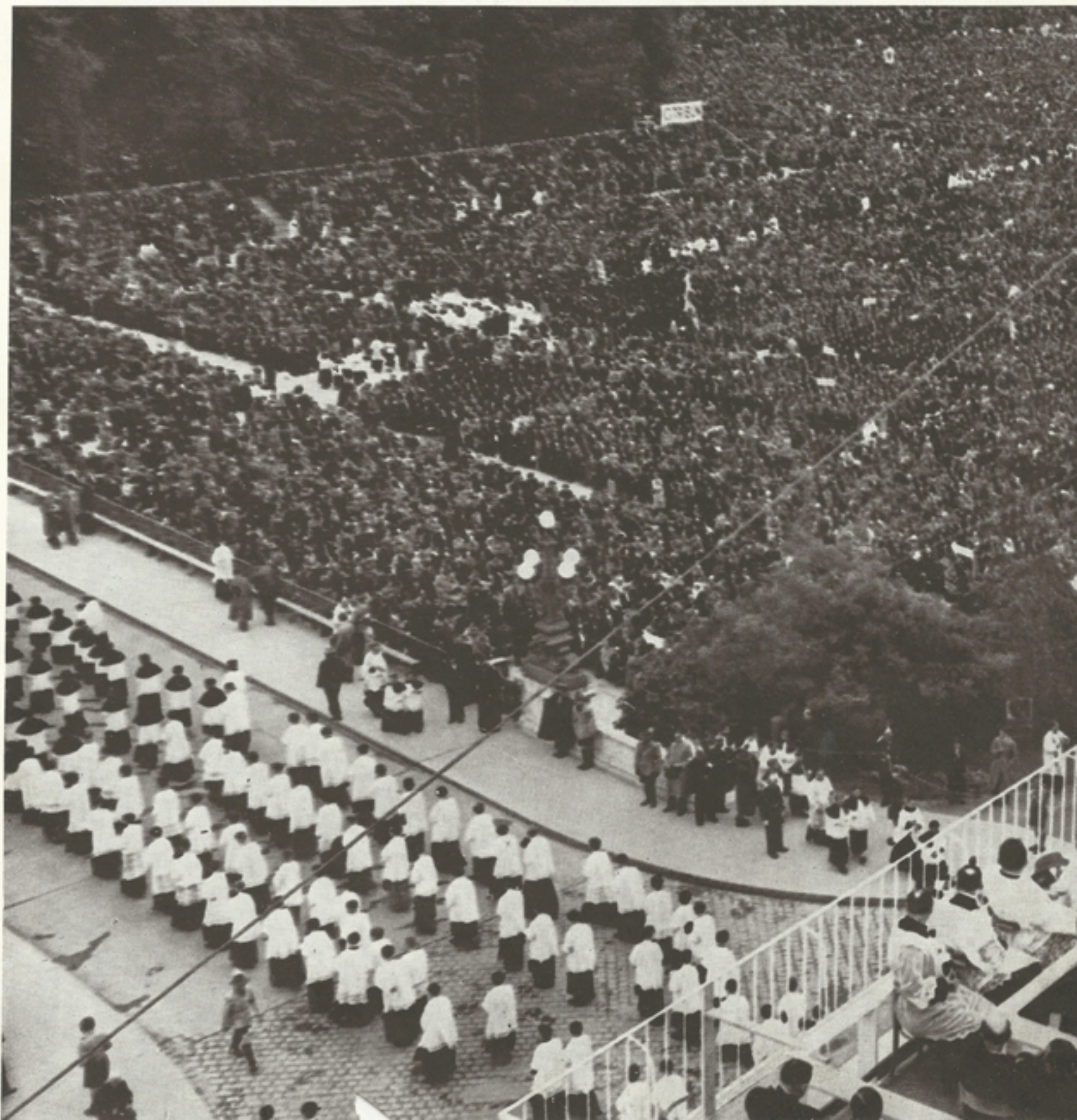
A bíboros-legátus áldást osztva halad végig a tömeg között

zésekör Glattfelder Gyula csanádi püspök és gróf Teleki Pál kultuszminister fogadott. Ugyancsak a díszpáholyban foglalt helyet József, József Ferenc és Albrecht királyi herceg, valamint Augustza hercegasszony és Magdolna főhercegnő. A kormány tagjai közül megjelent vitéz Imrédy Béla miniszterelnök, Kánya Kálmán külügyminister, gróf Teleki Pál kultuszminister, Keresztes-Fischer Ferenc belügyminister, Hóman Bálint tárcanélküli miniszter, Bornemisza Géza iparügyi miniszter és Rátz Jenő honvédelmi miniszter. Ott voltak a felsőház és a képviselőház tagjai nagy számban, gróf Széchenyi Bertalan felsőházi és Kornis Gyula képviselőházi elnök vezetésével.

A diadalszobor

A felvonuló papság és a tömeg látványa az oltáremelvényről

Az ezerhangú
élő orgona:
az énekkar a
bíboros-legátus
főpapi miséjén

A bíboros=legátus főpapi miséjére vonuló keleti főpapok

IDŐKÖZBEN A PAPSÁG A JÁKI-KÁPOLNÁ-ban gyülekezett, ahol megtartották Pacelli bíbornok pápai legátus vezetésével a papi officiumnak Nona-részt. Ezután megindult a papok menete a főoltárhoz.

A sort háromszáz karinges áldozópap nyitotta meg, hatszáz pirosruhás ministránssal. Őket követte a papnövendékek és felszentelt papok hosszú sora, egyházi méltóságaik sorrendjében. Felvonultak a Kongresszus vendég=főpapjai; a menetet 14 bíbornok zárta be, akiknek sorát, mint az Eucharisztikus Kongresszus vendégül látó ország fő-

pásztora, Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás nyitotta meg. Őt követte a kreálási sorban legfiatalabb Gerlier Péter lyoni érsek, majd a bíbornokok sorát a legrégebb bíbornok, Ascalesi Elek nápolyi érsek zárta be. Ezután következett az úgynevezett «clerus paratus», amely kizárólag az esztergomi főegyházmegye papjaiból állott. Az egyházmegye dignitáriusai azokat az értékes, többszázéves miseruhákat viselték, amelyeket az esztergomi Bazilika kincstára őriz. A clerus paratus között lépdelt a magyar főpapság tíz tagja is, teljes püspöki ornátusban, mitrával. Közben szólt a harsona-

A várakozó papság a Jáki=kápolna udvarán

«Introibo ad
altare Dei...

A Hősök-tere a pápai legátus miséjén

zene, a budapesti templomi kórusokból összeállított 1200 tagú kórus pedig a Christus Vincit, Christus Regnat, Christus Imperat felséges dallamát énekelte. Amikor a menet befordult a Hősök-terére és a főoltár elé érkezett, elindult a Műcsarnok elől a többszáz magyar és külföldi zászlótartó

és elhelyezkedett a Hősök-terének az Andrássy-út felé eső részén. A papság a főoltár előtt sorakozott fel, s amikor fényes papi segédlettel megérkezett Pacelli bíbornok, pápai legátus: az Ecce Sacerdoszal fogadta őt az óriási kórus.

A pápai legátus, akárcsak a dignitáriusok, az

Apácák a pápai legátus miséjén

